SAKATIN KAIVOSHANKKEEN VAIHEMAAKUNTAKAAVAEHDOTUS
18.3.2026

Sodankylä
1:200 000

VAIHEMAAKUNTAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

KAAVA-MERKINTÄ

Kaavamerkinnän otsikko
Kaavamerkinnän kuvaus
Kaavamääräys

ALUEVARAUKSET

EK-1

Kaivosalue
Merkinnällä osoitetaan alue, joka varataan kaivostoimintaan. Alue on tarkoitettu suojattavaksi sellaisilta rakentamisen, suojelun ja muun maankäytön pysyviltä muutoksilta, jotka vaarantavat kaivostoiminnan harjoittamisen. Alue sisältää myös kaivostoiminnan kannalta tarpeelliset rikastuslaitokset, jätealueet, vesialtaat, liikenneväylät ja -alueet sekä alueet haitallisten ympäristövaikutusten, kuten melun ja maisemahaitan lieventämiseksi.

Alueen kaivostoimintojen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa (kaivoksen koko elinkaari huomioiden) on erityisesti vesistövaikutusten hallintaan liittyen otettava huomioon sään ääri-ilmiöt varautumalla muun muassa runsaisiin sateisiin ja tulvatilanteisiin.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei Viiankiaavan Natura 2000 -alueen luontoarvoja heikennetä merkittävämmin kuin Natura-arviointi- ja lausuntomenettelyssä sekä LSL:n 39 §:n mukaisessa päätöksessä on todettu.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa hankkeen muuttuessa on tarvittaessa tehtävä Viiankiaavan Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi LSL 35 §:n mukaisesti.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata Kitisen joen rantavyöhykkeellä ja Viiankiaavan suuntaan riittävän peitteinen ja ehjä suojavyöhyke haitallisten ympäristövaikutusten kuten melun ja maisemahaitan lieventämiseksi.

EK-2

Kaivosalue
Merkinnällä osoitetaan alue, joka varataan kaivostoiminnan tukialueeksi. Alue on tarkoitettu suojattavaksi sellaisilta rakentamisen, suojelun ja muun maankäytön pysyviltä muutoksilta, jotka vaarantavat kaivostoiminnan harjoittamisen. Alue sisältää kaivostoiminnan kannalta tarpeelliset maanalaiset tunnelit ja tilat sekä maanpäälliset teknisen huollon rakenteet, liikenneväylät ja -alueet sekä alueet haitallisten ympäristövaikutusten, kuten melun ja maisemahaitan lieventämiseksi.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei Viiankiaavan Natura 2000 -alueen luontoarvoja heikennetä merkittävämmin kuin Natura-arviointi- ja lausuntomenettelyssä sekä LSL:n 39 §:n mukaisessa päätöksessä on todettu.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa hankkeen muuttuessa on tarvittaessa tehtävä Viiankiaavan Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi LSL 35 §:n mukaisesti.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata Kitisen joen rantavyöhykkeellä ja Viiankiaavan suuntaan riittävän peitteinen ja ehjä suojavyöhyke haitallisten ympäristövaikutusten kuten melun ja maisemahaitan lieventämiseksi.

SL-1

Luonnonsuojelualue
Merkinnällä osoitetaan Viiankiaavan soidensuojelulain nojalla suojeltu alue ja luonnonsuojelulain perusteella suojellut ja suojeltavaksi tarkoitetut alueet.

OSA-ALUEET

nat-1

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue
Merkinnällä osoitetaan Natura 2000 -verkostoon sisällytetty alue.

Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue
Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ominaisuuksiltaan arvokkaita ja jotka voivat olla tai ovat yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä.

Alueiden käyttö ja aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu, määrä tai käyttökelpoisuus vedenhankintaan eivät niiden vaikutuksesta heikkene.

ph

Poronhoidon kannalta erityisen tärkeä alue/kohde/aita
Merkinnällä osoitetaan poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä alueita, kohteita tai kiinteitä laidunkiertoaitoja sekä valtakuntien väliset poroesteaidat.

Alueen suunnittelussa on otettava huomioon poronhoidolle merkittävät rakenteet/alueet ja turvattava poronhoidon toimintaedellytykset. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon, että poronhoidon kannalta erityisen tärkeille kohteille voi johtaa pitkiäkin porojen kuljetusreittejä ja niihin liittyviä poroaitoja. Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa pysyvän poroaidan kuten työ- ja laidunkiertoaidan kanssa ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään.

ek-ma

Maanalainen kaivosalue
Merkinnällä osoitetaan maanalaisten kaivostoimintojen alue Natura-arvioinnissa määritellyssä laajuudessa. Alue sisältää myös malminetsinnän jälkitoimenpidealueet.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, että Natura-arvioinnissa esitetyt lievennystoimenpiteet otetaan käyttöön.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei Viiankiaavan Natura 2000 -alueen luontoarvoja heikennetä merkittävämmin kuin Natura-arviointi- ja lausuntomenettelyssä sekä LSL:n 39 §:n mukaisessa päätöksessä on todettu.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa hankkeen muuttuessa on tarvittaessa tehtävä Viiankiaavan Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi LSL 35 §:n mukaisesti.

VIIVAT

pp

Ohjeellinen/vaihtoehtoinen vesilinja (pp)
Merkinnällä osoitetaan kaivoksen ylijäämävesien putkilinja.

vp

Ohjeellinen vedenottoputki (vp)
Merkinnällä osoitetaan kaivoksen vedenottoputki.

yt/o

Yhdystie, ohjeellinen/vaihtoehtoinen
Merkinnällä osoitetaan ohjeellinen tai vaihtoehtoinen yhdystie.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot ja olemassa oleva asutus sekä pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset.

Z

Uusi voimajohto
Merkinnällä osoitetaan uusi voimajohto.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot ja olemassa oleva asutus sekä pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee huomioida muuttolintuihin kohdistuvien vaikutusten lieventäminen.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset.

Rakentamisella ei saa vaarantaa alueen pohjavesiä.

Z

Uusi voimajohto, ohjeellinen
Merkinnällä osoitetaan uusi voimajohto.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot ja olemassa oleva asutus sekä pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee huomioida muuttolintuihin kohdistuvien vaikutusten lieventäminen.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset.

Rakentamisella ei saa vaarantaa alueen pohjavesiä.

Vaihemaakuntakaava-alueen raja

EK-1 1921

Kaavamerkinnän lyhenne ja numero

RAKENTAMISRAJOITUS

Alueidenkäyttölain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- ja suojelualueeksi osoitetulla alueella, puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen tarkoituksiin osoitetulla alueella ja liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla (SL-1 4370, yt, pp, vp, z). Alueidenkäyttölain 33.1 §:n perusteella rajoitus laajennetaan koskemaan kaivosalueita (EK-1 1921 ja EK-2 1928). Rakentamisrajoitus on rakentamislain 49 §:n mukaisesti ehdollinen.

VAIHEMAAKUNTAKAAVAA KOSKEVAT YLEISMÄÄRÄYKSET

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelulain 78 §:n 1 momentin mukaisesti alueella olevat luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajit, joihin ei saa kohdistaa 2 momentissa mainittua toimenpidettä ilman luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista menettelyä.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelulain 78 §:n 1 momentin mukaisesti alueella olevat luontodirektiivin liitteen IV(b) kasvilajit, joihin ei saa kohdistaa luonnonsuojelulain 74 §:ssä mainittua toimenpidettä ilman luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista menettelyä.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitetut kasvilajit, kuten kiiltosirppisammal, isonuijasammal, lapinkämmekkä ja soikkokaksikko, sekä 73 §:n nojalla rauhoitetut suurten petolintujen pesäpuut. Poikkeuslupamenettelystä säädetään luonnonsuojelulain 83 §:ssä.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon vesilain 2. luvun 11 §:n tarkoittamien luonnontilaisten lähteiden luonnontilaisuuden vaarantamisen kielto.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee pyrkiä välttämään ja lieventämään kaava-alueen suojeltuun lajistoon ja luontotyyppeihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.

KUMOTTAVAT ALUEET

Tällä maakuntakaavalla kumotaan 18.9.2024 voimaan kuulutettu Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 (Sodankylä, Utsjoki ja Inari) siltä osin, kun vaihemaakuntakaava koskee metsätalous- ja poronhoitovaltaisen alueen (M-1 4561) osaa, luonnonsuojelualueita (SL 4313), pohjavesialueita tai poronhoidon kannalta erityisen tärkeää aluetta/kohdetta/aitaa (ph 7357).

Tähän maakuntakaavaan liittyy selostus, jossa on esitetty muun muassa tärkeimmät kaavan lähtökohtiin ja tavoitteisiin liittyvät tiedot, kaavaratkaisujen perustelut ja tulkintaohjeet sekä kuvaus maakuntakaavan vaikutuksista.

HALLINNOLLINEN KÄSITTELY

- Lapin liiton hallitus päätti 28.9.2020 (§ 93) kuuluttaa maakuntakaavan vireille sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville.
- Vaihemaakuntakaava kuulutettu vireille 1.10.2020.
- Lapin liiton hallitus päätti asettaa maakuntakaavan valmisteluaineiston kuulemiseen (MRA 30 §) 25.8.2025 (§ 89).
- Valmisteluaineiston kuuleminen (AKL 62 ja MRA 30 §) 1.9.–1.10.2025
- Lapin liiton hallitus päätti lähettää maakuntakaavaehdotuksen viranomaislausunnoille (MRA 13 §) 15.12.2025 (§ 147)
- Maakuntakaavaehdotus oli viranomaislausunnoilla 18.12.2025–30.1.2026.
- Lapin liiton hallitus päätti asettaa maakuntakaavaehdotuksen julkisesti nähtäville (MRA 12 §) xx.xx.–xx.xx.xxxx
- Maakuntakaavaehdotus julkisesti nähtävillä (AKL 65 § ja MRA 12 §) xx.xx.–xx.xx.xxxx
- Lapin liiton hallitus päätti lähettää maakuntakaavan valtioneuvostolle xx.xx.xxxx
- Valtioneuvoston LSL 39 §:n mukainen päätös xx.xx.xxxx
- Soidensuojelulainsäädännön muutos xx.xx.xxxx
- Lapin liiton hallitus päätti esittää valtuustolle maakuntakaavan hyväksymistä xx.xx.xxxx
- Lapin liiton valtuusto hyväksyi maakuntakaavan (AKL 31 §) xx.xx.xxxx
- Maakuntakaava lainvoimainen xx.xx.xxxx

LAPIN LIITTO
ROVANIEMI xx.xx.2026

OLLI RAINIO
hallituksen puheenjohtaja
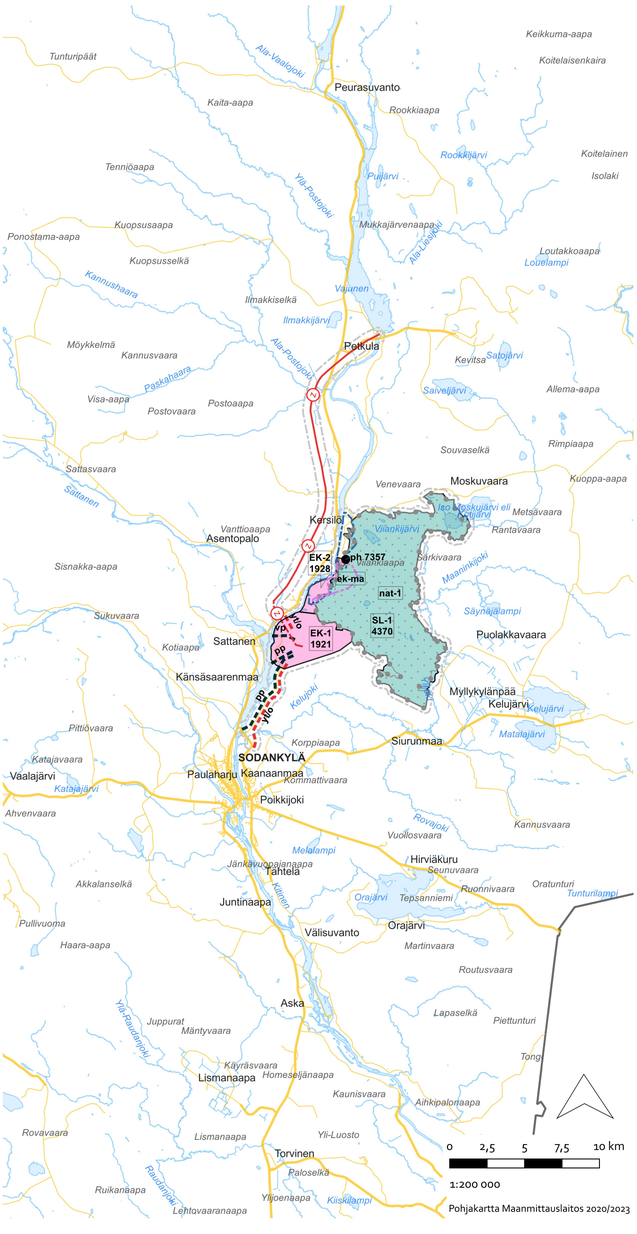
HANNU TAKKULA
vs. maakuntajohtaja